

καὶ ἐνθα τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας τὰ ἐσώτατα γίνονται καταφνῆ. Ἡ φιλικὴ ἀγάπη ὡς πασῶν τῶν ἐπιθυμιῶν ἰσχυροτέρα οὐ μόνον διςπᾶ πάντα ἄλλον σκοπὸν, ἀλλὰ διαρρήγνυει καὶ αὐτὰ τοῦ Ἄδου τὰ κλειῖθρα.

Νυκτὸς διάγει ἡ σκιά τοῦ Πατρόκλου ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ ἑταίρου καὶ ἐν τῷ ἀγῶνι προΐπταται τοῦ ἄρματός του· ὁ Ἀχιλλεὺς ὑπὸ σπινθῆρος καὶ εἰς αὐτὸν τὸν εὐρώεντα τοῦ Ἄδου δόμον νὰ τηρήσῃ πίστιν εἰς τὸν φίλον, καὶ πρὸς δεῖγμα συνενταφιάζεται καὶ ἡ τέφρα τῶν ἑταίρων. Δὲν εἶναι δὲ τοῦτο ἐπιπλάστον δεῖγμα ἐνθουσιώσεως ἀδωροφροσύνης, διότι καὶ ἐν ἱστορικοῖς χρόνοις πολλαχῶς βλέπομεν περὶ πόσου ἐποιοῦντο οἱ φίλοι τὸ ἀναπαύεσθαι πλησίον ἀλλήλων ἐν τῷ τάφῳ. Οἱ Πυθαγόρειοι λ.χ. ἦλθον εἰς Θήβας ἵνα κομίσωσιν αἰκαδὲ τὰ ὀστέα τοῦ Λύσιδος, ὡς νομίζοντες ὅτι ἵνα ἀναπαυθῇ οὗτος καλῶς, ἔπρεπε νὰ ἐνταφιασθῇ μεταξὺ τῶν ἑταίρων του. Οἱ τάφοι τῶν φίλων Φιλολάου καὶ Διοκλέους ἦσαν τεθειμένοι οὕτως, ὥστε ἡδύνατό τις ἐκ τοῦ ἐνὸς νὰ προσβλέπῃ τὸν ἕτερον. Ἐνεκα τούτου καὶ ὁ εὐσεβὴς Πολύγνωτος παρέστησεν ἐπὶ τῶν ἐν Δελφοῖς αὐτοῦ εἰκόνων ἐν Ἄδου ἠνωμένους διὰ προσφιλοῦς τινος συμπλέγματος, τοῦθ' ὅπερ δείκνυσιν, ὅτι καὶ ἡ εἰκαστικὴ τέχνη ἐλάμπρυνε τὴν φιλίαν οὐχὶ ἐν ψυχρᾷ ἀλληγορίᾳ ἀλλ' ἐν μορφαῖς ζωικῇ θερμότητι ἐχούσαις. Ἐπὶ χαριέσεως ἐπίσης εἰκόνας παρίσταται ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπιμελῶς φροντίζων νὰ θεραπεύσῃ τὸν τετρωμένον αὐτοῦ φίλον. Ἐπὶ τῆς Φικορονείου Κίστης (1), ἐν λεπτοῖς σκιαγραφήμασιν ἀνελίσσεται πρὸς ἡμῶν θαυμασμοῦ ἀξία εἰκὼν παριστῶσα μεταξὺ τῶν Ἀργοναυτῶν δύο νεανίας, ὧν ὁ εἰς τίθησι τὸν βραχίονα ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ ἑτέρου, χαριεστάτη τωόντι εἰκὼν τρυφερᾶς φιλοφροσύνης. Οὕτως ἐν εὐπρεπεῖ ἐπίσης ἐκ μαρμάρου συμπλέγματι ἴστανται ὁ Ὀρέστης καὶ Πυλάδης ἐγγὺς ἀλλήλοις παρασκευαζόμενοι πρὸς κοινόν τι ἔργον, καὶ ἐν καταλληλοτάτῳ συμπλέγματι παρέστησεν ἐπίσης ἡ τέχνη τὸν Ὀρέστην καὶ Ἡλέκτραν τοὺς ἀδελφούς ὡς φίλους, διότι κατὰ τὸν Ὀμπρον καὶ ἡ φιλία ἐξισοῦται τοῖς οἰκογενειακοῖς δεσμοῖς, καὶ ἡ πρὸς τὸν σύνευνον ἀγάπη παρίσταται ἐπὶ τῶν ἀρχαίων τῆς τέχνης μνημείων ὡς εἰς φιλίας δεσμός.

Βαθέως ἔκαιτο ἐρριζωμένον ἐν τῷ ἐθνικῷ τῶν Ἑλλήνων χαρακτῆρι, ὅτι ἡ φιλία τόσῳ ἔξοχον ἔχουσα σημασίαν παρείχε τὸν τύπον πρὸς πᾶσαν ἐν γένει ἀγάπης σχέσιν. Αὕτη ἐν πᾶσι τοῖς στενοτέροις συλλόγοις ἀνταπεκρίνετο ὡς ἐπὶ τὸ μᾶλλον εἰς τὸν πάτριον τῆς ἰσότητος νοῦν, ὅστις ἐθεώρει ἀδικίαν ἢ

μᾶλλον βλάβην ἐν δὲν ἡδύνατό τις τὸ ληφθὲν ἀγαθὸν νὰ ἀποδώσῃ ἀφρόνως. Οἱ ἀρχαῖοι ᾔθελον ὥστε νὰ ἐλλείπῃ τις τοῦ εὐεργετεῖν τὸν φίλον τόσῳ, ὅσῳ καὶ τοῦ βλάπτειν τὸν ἐχθρόν. Τοῦτο δὲ συνείχετο πάλιν μετὰ τῆς πρὸς τὴν ἀμιλλαν σπουδῆς, τὴν ἐλαστικὴν ταύτην τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους δύναμιν, ἥτις συνοδευομένη καὶ μετὰ τῆς χρεᾶς ἐν τῷ συναλλάσσειν τὰς ἐννοίας καὶ ἐν τῷ κοινῇ ὑφίστασθαι κινδύνους, ἀπέκρουε χρεῖας τυχοῦσης ἀδίκους ἀξιώσεις καὶ προσβολάς. Ναι, ἡ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἀγάπη εἶναι ὁ ἀληθὴς αἶθρ, ἐν ᾧ εὖρεν ἐπίδοσιν ἡ φιλία, καὶ, ὡς βλέπομεν, ὅλαι αἱ ἰδιότητες αἱ διακρίνουσαι τὸν Ἕλληνα τοῦ βαρβάρου συνέτεινον εἰς τὸ νὰ δώσωσι διαφέρουσάν τινα εἰς τὴν φιλίαν ἀξίαν.

Αὕτη ἦν ἡ βάσις τοῦ ἐθνικοῦ βίου, ἱερόν τι καὶ κληρονομικὸν κτῆμα, ὡς πᾶσαι αἱ ἐγγύριοι συστάσεις, τὰς ἡρωϊκὰς αὐτοῦ προτυπώσεις καὶ θεμελιωτάς. Δὲν ἦτο μόνον ἀπόλαυσις τις, χάριέν τι τοῦ βίου κόσμημα, ἐν τῶν τῆς τύχης δώρων, ὅπερ εὐχριστῶν τις λαμβάνει, ὡς ἄλλος τυχοδιώκτης, ἀλλ' ἀπαραίτητον στοιχεῖον, ὁ ἡμερούσιος τοῦ ἠθικοῦ βίου ἄρτος, τὸ οὐσιώδες πάντων τῶν ἐκ τῆς στενοκαρδίας καὶ πλεονεξίας προερχομένων παθῶν ἀντίδοτον, παρόρμημά τι πρὸς τὴν ἀρετὴν, διότι μόνον διὰ ταύτης δύναται τις νὰ ἔχῃ φίλους, καὶ μόνον ἀγαθοὶ δύνανται νὰ τηρήσωσι φιλίαν (1).

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΓΑΜΒΡΟΣ.

Ἐνῷ ἐκάθητο πλησίον τῆς ἐστίας εἰς αἵθουσαν πρὸ μικροῦ σαρωθεῖσαν, καὶ ἔχουσιν θρανία συμμετρῶς τεταγμένα παρὰ τὸν τοῖχον, καὶ τινα παραπετάσματα μικρὰ μὲν ἀλλὰ καλοτεντωμένα, φέρων μικρὸν μεταξωτὸν πῖλον καὶ ἀναξυρίδα ἀναβαίνουσιν μέχρι τῶν γονάτων του, διὸ ἐφαίνοντο αἱ κάλται του, καὶ κρατῶν βιβλίον εἰς τὸ ὅποιον ἀνεγίνωσκε μὲ ὀμματουῶν, ἤκουσεν εἰς τὴν κλίμακκα κράτον ὅμοιον πρὸς παδοβολητὸν πεζῶν στρατιωτῶν. Μετ' ὀλίγον ἤνοιξεν ἡ θύρα καὶ εἰσῆλθον εἴς τὴν ἐπτά μαθηταὶ ἀνόμοιον μὲν ἔνδυμα φοροῦντες, ὅμοια δὲ βιβλία φέροντες ὑπὸ τὴν μασχάλην. Οἱ μαθηταὶ ἐχαίρετσαν τὸν διδάσκαλον, ὅστις ἀνυψώσας τὴν κεφαλὴν εἶπεν ἐπιπληκτικῶς·

— Πάντοτε ἀργοπορεῖτε, κύριοι· ἂς ἰδῶμεν τοῦλάχιστον ἂν ἤξεύρατε τὸ μάθημά σας. Μιχαήλ, ἀπορῶ διατί ἐξακολουθεῖς νὰ φορῇς πάντοτε τὸ λε-

(1) Κατὰ τὸ 1742 πλησίον τῆς Παλαιστίνης εὐρεθεῖσα καὶ ὑπὸ τοῦ πρώτου αὐτῆς κατόχου De Ficorini τοῦνομα λαβοῦσα εὐρίσκεται ἤδη ἐν τῷ Collegio Romano ἐκτεθειμένη. Σ. Μ.

(1) Ὁ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ μόνος μόνῃ φίλος, ὁ δὲ κακὸς οὐτ' ἀγαθῷ οὐτε κακῷ οὐδέποτε εἰς ἀληθῆ φιλίαν ἔρχεται. (Πλάτ. Διοτ. 214. Σ. Μ.)

πτὸν αὐτὸ φέρεμα ἐν καιρῷ χειμῶνος· ὁ πατήρ σου σὲ ἔκαμιν ἄλλο θερμότερον· καὶ σὺ, Δημήτριά, διατί δὲν φορεῖς, ὡς σὲ εἶπα, χονδροτέρας κάλτσας;

Καὶ μετὰ ταῦτα ἀνοίξας τὸ βιβλίον του ἐξηκολούθησε·

«Αὐτοὶ δὲ λέγομεν, κύριοι, ὅτι ὁ Δημοσθένης...»

Ἀλλὰ προτιμῶ ν' ἀρῇσω τὸ μάθημα καὶ νὰ εἶπω εἰς τοὺς ἀναγνώστας μου ποῖος ἦτον ὁ λογιώτατος κύρ Γρηγόριος, πρὸ εἰκοσιν ἐτῶν διδάσκαλος ἰδιωτικοῦ σχολείου εἰς τὸ χωρίον Κ^{***}.

Ὁ κύρ Γρηγόριος ἐν καιρῷ τῆς νεότητός του ἦτο οἰκοδιδάσκαλος εἰς τινὰ τῶν καλλιτέρων οἰκογενειῶν τοῦ Π^{***}, ἀφ' οὗ δὲ ἀνέθρεψε τοὺς μαθητάς του εἰς τρόπον ὅστις ἠὲ χαρίστησε πάντας ἐν γένει, ἐσκέφθη ποῖον ἄλλο ἐπάγγελμα νὰ ἐναγκασθῇ· διότι ἡ οἰκογένεια ἐκείνη τὸν ἐθεώρει ὡς μέλος αὐτῆς καὶ τὸν μεταχειρίζετο τόσον καλῶς, ὥστε τὸν ἐτρόμαζε καὶ μόνη ἡ ἰδέα νὰ γίνῃ διδάσκαλος εἰς ἄλλην οἰκίαν. Κατ' ἀρχὰς ἐνόμισεν ὅτι τὸ ἱερατικὸν ἐπάγγελμα ἤθελεν ἐξασφαλίσαι τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡλικίας του καθὼς καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν του. Αἱ ἔξαις ὅμως τοῦ οἰκιακοῦ βίου τὰς ὁποίας εἶχεν ἀποκτήσει ἐντὸς τῆς οἰκογενείας ἐκείνης, καθὼς καὶ ἡ ἀγαθότης τοῦ χαρακτῆρός του εἴλκυον αὐτὸν πρὸς τὰ ἐγκόσμια.

Μίαν ἐσπέραν ἐνῶ παρακαθήμενος εἰς τινὰ δρόμον ἐσκέπτετο περὶ τοῦ μέλλοντός του, εἶδε μαθητὰς τινὰς ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὸ δημοτικὸν σχολεῖον, καὶ εὐθὺς νέα ἰδέα ἀνέβη εἰς τὴν κεφαλὴν του. Ἐνθυμηθεὶς ὅτι εἰς τὸ χωρίον ἐκεῖνο δὲν ὑπῆρχεν ἀνώτερον σχολεῖον, καὶ ὅτι αἱ οἰκογένειαι ἠναγκάζοντο νὰ στέλλωσι τὰ τέκνα των εἰς τὰ σχολεῖα τῆς πόλεως μετὰ τὸ τέλος τῶν κατωτέρων μαθημάτων, ἐστοχάσθη ὅτι ἰδιωτικὸν λύκειον διευθυνόμενον ἀπὸ διδάσκαλον πεπαιδευμένον καὶ ζηλωτὴν, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ νέοι νὰ διδάσκωνται πλὴν τῶν ἀνωτέρων μαθημάτων καὶ μαθήματα θρησκευτικὰ καὶ ἠθικὰ, ἤθελε θεωρηθῇ εὐεργέτημα παρὰ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου. Ἡ ἰδέα αὕτη ἐπεδοκιμάσθη καὶ ἀπὸ τοὺς ἐλίγους φίλους εἰς τοὺς ὁποίους τὴν ἐκοινοποίησεν, οἵτινες τὸν ἐσυμβούλευσαν καὶ νὰ ὑπανδρευθῇ. Ἰδοὺ λοιπὸν διατί εἶδομεν αὐτὸν καθήμενον παρὰ τὴν ἐστίαν καὶ περιμένοντα τοὺς μαθητάς του.

Μετὰ τὴν ἐξήγησιν τοῦ Δημοσθένους οἱ μαθηταὶ μετέβησαν εἰς τὸν κῆπον καὶ ἤρχισαν νὰ προγεύωνται· ἐξῆλθε δὲ μετ' αὐτοὺς καὶ ὁ κύρ Γρηγόριος, ὅστις σταθεὶς πλησίον εἰς τὴν θύραν παρατήρησε μὲ βλέμμα πατρικὸν τὰ παιδία, καὶ τὸν κῆπον καὶ ἐπειτα ἐκβαλὼν ἀπὸ τὸν κόλπον του τὴν ταμβάκοθήκην του ἐρρόφησε ταμβάκον καὶ ἐκάθησε.

Τὴν αὐτὴν σχεδὸν στιγμὴν δύο ξένοι ἐλθόντες ἤνοιξαν ὀπίσθεν αὐτοῦ τὴν θύραν τοῦ συλλαλη-

τηρίου, καὶ μὴ ἰδόντες κανένα ἐπροχώρησαν πρὸς τὸν κῆπον.

— Ἢ καλῶς ὠρίστετε, κύριε βαρόνε! ἀνέκραξεν εὐθὺς ὁ διδάσκαλος, ἀνεγερθεὶς μετὰ σπουδῆς καὶ ἀποταθεὶς πρὸς τὸν μικρότερον. Καλὰ εἰσθε εἰς τὴν ὑγείαν σας; καὶ ἡ κυρία; βεβαίως ἐρχεσθε νὰ ἰδῆτε τὸν υἱόν σας. Καθήσατε παρακαλῶ, κύριοι.

— Σὰς παρουσιάζω τὸν φίλον μου μαρκέσιον Κρεμάν, ἀπεκρίθη ὁ βαρόνος. Φίλτατέ μου κύρ Γρηγόριε, ὁ μαρκέσιος καὶ ἐγὼ ἔχομεν νὰ σὰς ζητήσωμεν μίαν χάριν.

— Εἶμαι πολλὰ εὐτυχὴς, κύριε βαρόνε νὰ σὰς δουλεύσω. Νὰ φωνάξω τὸν υἱόν σας;

— Ὁχι, ὄχι ἀργότερα· τὴν ἔχομεν πράγματα σπουδαιότερα καὶ πρέπει νὰ συνομιλήσωμεν οἱ τρεῖς χωρὶς νὰ μᾶς ἀκούσῃ κανεὶς.

Καὶ ταῦτα λέγων ἐρρίπτε περὶ αὐτοῦ βλέμματα ἐξερευνητικὰ, ὡς ἂν ὁ μικρὸς ἐξώστῃς εἰς ὃν εὐρίσκοντο μετὰ τοῦ κῆπου καὶ τῆς οἰκίας δὲν τῷ ἐφάνη μέρος ἀρκετὰ ἀσφαλὲς ὅπως ὁμιλήσωσιν ἐλευθέρως.

— Ἠσυχάσατε, εἶπεν ὁ διδάσκαλος, ἐννοήσας τὸ βλέμμα ἐκεῖνο, ἡσυχάσατε! Καὶ ὅμως ἂν θέλετε ἡμποροῦμεν νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸ συλλαλητήριον.

Ὁ βαρόνος καὶ ὁ μαρκέσιος ἐγερθέντες ἠκολούθησαν προθύμως τὸν κύρ Γρηγόριον.

Ὁ μαρκέσιος ἦτο ἀνὴρ ἀμυθόλου ἡλικίας, ὡς ἔλεγόν τινες. Ἰψηλὸς, λεπτὸς, φέρων ἐνδύματα τῆς ἐξοχῆς πλατέα μὲν ἀλλὰ κελῶς κτετακευασμένα, εἶχε πρόσωπον μὲ χαρακτῆρας ἀνωμάλους μὲν ἀλλ' ἔχοντας ἥθος μεγίστης εὐμενείας καὶ ἀγαθότητος. Τὴν στιγμὴν δὲ ταύτην ἡ φυσιογνωμία του ἐξέφραζε μικράν τινα ἀρηχανίαν.

— Ἰδοὺ περὶ τίνος πρόκειται, φίλε κύρ Γρηγόριε, εἶπεν ὁ βαρόνος ἅμα ὡς ἐκάθησαν εἰς τὰ ψάθινα θρανία ἐνώπιον τῆς ἐστίας. Ὁ φίλος μου τὸν ὁποῖον δὲν εἶδες ἀκόμη εἰς τὴν οἰκίαν μου διότι κατοικεῖ εἰς τὸν πύργον τοῦ λεύγας τινὰς μακρὰν ἀπ' ἐδῶ εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, ὁ φίλος μου λέγω ἐπιθυμεῖ νὰ ὑπανδρευθῇ. Τὸν ὠμίλησαν περὶ τῆς κυρίας Λευκῆς Σερὶ, τῆς ἀνεψίας καὶ κηδεμονευομένης ἀπὸ τὴν γειτόνισσάν σας κυρίαν Λαφάρ. Ἡ Κ. Λευκὴ ὡς ἐκ τοῦ γένους καὶ τῆς καταστάσεώς της τοῦλάχιστον εἶναι κατάλληλος διὰ τὸν μαρκέσιον. Καθ' ὅσον δὲ γνωρίζω τὸν ἰδιαίτερον χαρακτῆρα τῆς νέας νομίζω ὅτι εἶναι κάλλιστος· ἀλλ' ἂν καὶ ἔχομεν σχέσεις καλῶν γειτόνων μὲ τὴν οἰκογένειαν Λαφάρ, δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ κρίνωμεν κατὰ βάθος τὴν νέαν αὐτήν· γνωρίζετε ὅτι τὸ δεῖνα προτέρημα τὸ ὁποῖον θεωρεῖται ὡς πολύτιμον ὑπὸ ἐνὸς συζύγου εἶναι ἐλάττωμα δι' ἄλλον· γνωρίζετε τέλος πάντων ὅτι ἡ συμφωνία μετὰ τῶν ἐλαττω-

μάτων καὶ προτερημάτων τῶν δύο εἶναι πολυτιμότερα εἰς τὸν γάμον ἢ ὅλη ἡ ἐντέλεια ἑνὸς τῶν ἐνδιαφερομένων. Γνωρίζετε πολὺ τὴν κυρίαν Σερί, ἥτις ἦτον σύντροφος τῆς κόρης σας. . . Γνωρίζετε ἐπίσης τὸν ἀδελφόν της, ὅστις ζῇ εἰς Παρισίους καὶ ὁ ὁποῖος, κατὰ τοὺς κακογλώσσους, ἐξοδεύει περισσότερα ἀφ' ὅ,τι πρέπει. . . Ἐπιθυμοῦμεν λοιπὸν, φίλε μου, νὰ μάθωμεν τὴν ἰδέαν σας περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως.

— Πλὴν, ἀπεκρίθη ὁ διδάσκαλος μὲ φωνὴν συγκεκινημένην ὡς ἐκ τῆς σπουδαιότητος τῆς περιστάσεως, ἡ Κ. Σερί εἶναι νέα καλῶς ἀνατετραμμένη καὶ ἀρίστη. . . νέα τῆς ὁποίας σέβομαι πολὺ τὸν χαρακτήρα. Ὅσον διὰ τὸν ἀδελφόν της. . . τὸν ἀνέθρεψα ἐγώ. ἔχει καρδίαν γενναίαν καὶ κεφαλὴν ὀλίγον ἀδύνατον· ἄλλως τε εἶναι καὶ καλὸς νέος. . . Ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία Λαφάρ, ὁ θεὸς καὶ ἡ θεία των εἶναι, ὡς τοὺς γνωρίζετε κάλλιον ἐμοῦ, τὸ παράδειγμα καὶ ἡ τιμὴ τοῦ τόπου.

— Κύριε, εἶπεν ὁ μαρκέσιος λαβὼν τὸν λόγον καὶ λαβὼν αὐτὸν αἶφνης μὲ εἰλικρίνειαν παράδοξον, εἶμαι ὑποψήφιος γαμβρὸς ὀλίγον ὥριμος καὶ μάλιστα ὅπως οὖν γελοῖος. . .

— Κύριε! . . .

— ὦ! ἀφήσατε τὰς εὐγενικὰς ἐρωτήσεις αἱ ὁποῖαι δὲν δύνανται νὰ μεταβάλλουν πρᾶγμα δυστυχῶς βεβαιοτάτον. Εἶμαι πεντηκοντούτης, ἀκόμη ἄγαμος, πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν ζητῶν νὰ ὑπανδρευθῶ. ἔχασα περίπου εἴκοσι γάμους· ὥστε βλέπετέ, κύριε, ὅτι ἂν ἐπίστευα εἰς τὸ πεπρωμένον θὰ ἐθεώρουν ἐμαυτὸν προσιδοποιημένον ἀπὸ τὴν τύχην ὅτι ὁ γάμος δὲν μὲ θέλει· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶμαι ἀπλούστατος χριστιανὸς καὶ ἔχω τὸν λόγον μου διὰ νὰ θέλω τὸν γάμον ἐπιμένω. Λοιπὸν σκοπεύω νὰ ζητήσω τὴν κυρίαν Σερί τὴν ὁποίαν ἀκόμη δὲν εἶδα, ἡ ὁποία δὲν μὲ εἶδεν. . . καὶ ἰδοὺ τὸ λεπτότερον μέρος. Εἶναι πιθανὸν ὅτι καὶ ἂν ἰδῶ τὴν Κ. Λευκὴν καὶ ἂν τὴν εὕρω ὥραϊαν, καλὴν, πνευματώδη. . . καὶ ἂν συγκατανεύσῃ νὰ μὲ δεχθῇ, δὲν θὰ τὴν νυμφευθῶ.

— Πλὴν, μαρκέσιε, ἐν τούτῳ. . . δὲν ἐννοῶ. . .

— Οὐδ' ἐγὼ ἐννοῶ! Ἀλλὰ βλέπετε, ἔχω τὸ προαίσθημα ὅτι δὲν θὰ ὑπανδρευθῶ. . . Καὶ ὅμως πρέπει νὰ νυμφευθῶ καὶ εὐθύς.

— Εὐθύς!

— Βεβαίως. Δὲν σὰς εἶπα ὅτι εἶμαι πεντηκοντούτης; Πρὸ εἰκοσιπέντε ἐτῶν, κύριε, ἔπρεπε νὰ ἦμαι νυμφευμένος καὶ πατὴρ οἰκογενείας. Δηλαδὴ σήμερον ἔπρεπε νὰ νυμφεύσω τὸν υἱόν μου.

— Πλὴν. . . πλὴν. . . ἐψιθύρισεν ὁ διδάσκαλος, ἐντελῶς ἀπορῶν διὰ τὴν παράδοξον αὐτὴν ἐξαμο-

λόγησιν, τότε λοιπὸν κάμετε τὴν αἰτησίαν σας μίαν ὥραν προτῆτερα. . .

— Τὴν αἰτησίαν μου! Σιγὰ, σιγὰ, κύριε, δὲν κάμνω αἰτησίαν τόσο ἐλαφρά. . . . θὰ συνδεθῶ μετὰ ταῦτα! Εὐτυχῶς πάντοτε σχεδὸν πρὸ τῆς αἰτήσεως μετέβαλα γνώμην διὰ τὸν γάμον μου.

Ὁ δὲ ταλαίπωρος διδάσκαλος τόσο ἠπόρει, ὥστε δὲν ἀπεκρίνετο πλέον· ἐρρίπτε μόνον ἐπὶ τοῦ βιβλίου ἀνήσυχτα βλέμματα τὰ ὁποῖα ἐφαίνοντο λέγοντα· « Μήπως ὁ φίλος σου εἶναι τρελός; » Εἶδος ἀνησυχίας ἤρχισε νὰ καταλαμβάνῃ αὐτὸν διὰ τὴν νέαν γειτόνισσάν του τὴν Κ. Σερί. Μετανόει σχεδὸν ὅτι εἰπὼν τόσα καλὰ δι' αὐτὴν τὴν ἐξέθετεν εἰς τὸν κίνδυνον νὰ γίνῃ σύζυγος τοῦ παραδόξου αὐτοῦ ἀνθρώπου.

Ἐν τούτῳ ὁ βιβρόνος ἐνόμισε φρόνιμον νὰ ἐπεμβῇ.

— Ἡ ἱστορία τῶν ἀποτυγχανόντων γάμων, εἶπεν, εἶναι ἀρκετὰ χαρακτηριστικὴ καὶ παράδοξος. Ἀφ' οὗ ὁ μαρκέσιος, φίλε κύρ Γρηγόριε, ἠθέλησε νὰ ἐξηγήσῃ τὴν θέσιν του, ἐπιθυμῶ καὶ ἐγὼ νὰ μάθῃς τὸ μέρος τῆς ἱστορίας του τὸ ὁποῖον τὸν τιμᾷ. Ὁ μαρκέσιος εἶναι ὁ τελευταῖος ἀπόγονος οἰκογενείας εὐγενεστάτης, μιᾶς τῶν σπανίων ἐκείνων οἰκογενειῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἀδιάφθορος τιμὴ οὐδέποτε ἐκκληιδώθη ὑπὸ τῆς παραμικροτέρας ἀδυναμίας ἑνὸς τῶν μελῶν της. Καθ' ὅλους τοὺς παρελθόντας αἰῶνας δὲν θὰ εὕρῃς εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν Κρεμῶν ἄνδρα προδότην ἢ γυναῖκα ἀναξιοπρεπῇ. Οἱ γάμοι των ὑπῆρξαν πάντοτε ἀμώμητοι, καὶ ποτὲ δὲν συνεδέθησαν μὲ νέαν ἀνήκουσαν εἰς οἰκογένειαν μὴ ἀπολαύουσαν μεγάλην ὑπόληψιν. Κρίνετε λοιπὸν τί ἐπιτάττει τοιοῦτο παρελθόν. Πρόσθετε εἰς τοῦτο τὰς προσωπικὰς ἐπιθυμίας τοῦ μαρκεσίου, τοῦ ὁποίου ὁ χαρακτὴρ ἐπειδὴ εἶναι εὐαίσθητος καὶ ἱπποτικὸς ἔχει καὶ ὅλας τὰς λεπτότητας, τοὺς φόβους καὶ τὰς ἀποστροφάς. . . καὶ θὰ ἰδῇς ὅτι ἀληθῶς ὁ γάμος δὲν εἶναι εὐκολος δι' αὐτόν.

Ἦτο δεκαοκτὼ ἐτῶν ὅτε ἐγεννήθη μία τοῦ ἐξαδέλφου, ἡ ὁποία ἐκτοτε προωρίσθη δι' αὐτόν· περιέμενε νὰ μεγαλώσῃ ἡ νέα καὶ ἐγινε γεροντοπαλλήκαρον. Ἀπέθανε δὲ ἀπὸ τυφοειδῆ πυρετὸν τὴν ὥραν τοῦ γάμου. Ἰδοὺ πῶς ἐχάλασεν ὁ πρῶτος γάμος. Ἐξετίμησε τὰ λαμπρὰ προτερήματα τῆς ἐξαδέλφου του, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐγένετο καὶ δυσκολώτερος ὅτε ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ σύζυγον εἰς ξένας οἰκογενείας. . .

— Ναι, κύριε, ὑπέλαβεν ὁ μαρκέσιος, εἶμαι γέρων, καὶ δὲν εἶμαι πλούσιος, ὅπως τὸ ἐννοοῦν σήμερον, ποτὲ δὲ δὲν ὑπῆρξα ὥραϊος. Ὅσον διὰ πνεῦμα; Μὴ τὴν ἀλήθειαν ἐξῆσα ἕως τώρα χωρὶς νὰ ἡξεύρω ἂν ἦμαι πνευματώδης, ὥστε δὲν πιστεύω νὰ ἦμαι. Ἐ-

πειδὴ ὅμως ἐννοῶ σχεδὸν ὅλα ὅσα γράφονται καὶ ἔχω σχηματισμένην ἰδέαν περὶ ὅλων τῶν ζητημάτων τῆς ἡμέρας, καὶ αἰσθάνομαι κλίσιν πρὸς τὸ φῶς, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀλήθειαν, ἐπειδὴ πρὸ πάντων ἀποστρέφομαι τὰ χυδαῖα καὶ τὴν ἀνοησίαν, συμπεραίνω ὅτι ἔχω σχετικὴν εὐφροίαν, ὁποῖαν θὰ ἦμαι εὐχαριστημένος νὰ ἔχῃ καὶ ὁ υἱός μου. Ζῶ ὅλον τὸν χρόνον μὲ μίαν γραίαν θεῖαν μου ἐντὸς πύργου πολὺ γεροντοτέρου καὶ πλέον κατεστραμμένου. Ἰδοὺ διατί μὲ χρειάζεται σύζυγος νέα· ἐπιθυμῶ νὰ ἀποκτήσω τέκνα διότι εἶμαι ὁ τελευταῖος τῆς οἰκογενείας μου. Θέλω δὲ νὰ ἦναι ὡραία, δηλαδή εὐχάριστος καὶ καλοκαμωμένη, διότι ἐπιθυμῶ νὰ ἀγαπῶ τὴν γυναῖκά μου καὶ νὰ γίνουν τὰ τέκνα μου ὡραῖα καὶ εὐρωστα. Τὴν θέλω πρὸς τούτοις πλουσίαν, δηλαδή προικισμένην μὲ κατάστασιν τοῦλάχιστον ἴσῃν μὲ τὴν ἐδικήν μου, διότι αἱ οἰκογένειαι καταρρέουν ἕνεκα τῆς πενίας· ὁ πατὴρ πρέπει νὰ ἀφήσῃ εἰς τοὺς υἱούς του κατάστασιν ὁμοίαν μὲ ἐκείνην τὴν ὁποῖαν ἔλαβε παρὰ τοῦ πατρός του· τὴν ἐπιθυμῶ εὐφροῇ, διότι πῶς ἂν δὲν ἔχῃ πνεῦμα θ' ἀποφασίσῃ νὰ ζήσῃ μεταξὺ τῆς γραίας θεῖας μου καὶ ἐμοῦ, ἐντὸς μονήρους πύργου τοῦ ὁποῖου τὰ τεῖχη θ' ἀνεγερθοῦν διὰ τῆς προικὸς της; Τὴν θέλω καὶ εὐγενῆ βεβαίως, διότι μόνον κόρη εὐγενῆς δύναται νὰ ἐννοήσῃ, δεχθῇ καὶ ἀγαπήσῃ τὴν τύχην καὶ τὰ καθήκοντα τὰ ὅποια προτείνω εἰς τὴν μαρκεσίαν δὲ Κρεμάν.

Ὁ κύρ Γρηγόριος παρετήρησε τὸν Κ. Κρεμάν μετ' ἀπορίας μὲν ἀλλὰ καὶ μετὰ συμπαθείας· ἐσυλλογίσθη ὀλίγον ὅτι ἂν δὲν ἦτο σοβαρὸς διδάσκαλος, ἀλλὰ γυνὴ ἔχουσα ὅλα τὰ προτερήματα τὰ ἀπαιτούμενα ἀπὸ τὸν μαρκέσιον, θὰ ἐδέχετο πιθανῶς τὴν προσφορὰν του. Ὑπάρχουσιν ὅψη εἰς τὰ ὅποια αἱ ἐκλεκταὶ καρδίαι ἀνευρίσκονται καὶ ἐννοοῦσιν ἢ μία τὴν ἄλλην.

— Ἡ Κ. Λευκὴ Σερὶ, εἶπεν ὁ γέρον, μὲ φαίνεται προικισμένη μὲ ὅλα τὰ ἐπιθυμητὰ προτερήματα καὶ τὴν νομίζω ἱκανὴν, Κ. μαρκέσιε, νὰ ἐκτιμήσῃ τὸν χαρκατῆρά σας.

Ἡ ἀπάντησις αὕτη ἐγένετο μὲ ἥθος ἀξιοπρεπές καὶ μὲ τρόπον ἀρμόζοντα εἰς διαβεβαίωσιν εὐσυνείδητον καὶ σχεδὸν ἐπίσημον.

— Λοιπὸν, φίλτατε βαρόνε, θὰ τὴν ἰδῶ, ἀνέκραξεν ὁ μαρκέσιος στενάζας καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν φίλον του.

— Πάντοτε ἤμην τῆς ἰδέας ὅτι ἐγὼ θὰ σὲ ὑπενδρεύσω, ἀπεκρίθη ὁ βαρόνος.

— Ἐρρίκε, μὴ προχωρήσῃς ὑπὲρ τὸ δέον. Ἄ! τίς ἤξεύρει! τίς ἤξεύρει!... Ἄς ὑπάγωμεν νὰ ἴδωμεν τὸν υἱόν σου!

Καὶ ἀνεγερθέντες διευθύνθησαν πρὸς τὸν κήπον· συνώδευσεν δὲ αὐτοὺς ὁ διδάσκαλος, τοῦ ὁποῖου ὁ

μαῦρος μεταξωτός· πῖλος συχνὰ σειόμενος διαρκούσας τῆς σοφρᾶς ταύτης συνδιαλέξεως εὐρίσκετο εἰς θέσιν περιεργοτάτην.

— Παῦλε! ἀνέκραξεν ὁ βαρόνος σταματήσας εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας.

— Παῦλε! ἐπανελάθεν ὁ κύρ Γρηγόριος.

Ἦκούοντο δὲ γέλωτες καὶ φωναὶ τῶν παιδίων τὰ ὅποια ἐπαιζον ἐντὸς τοῦ κήπου. Εἰς τὴν ἄκρην τῆς δεινδροστοιχίας ἐράνη ὡραῖον παιδίον δωδεκαετὲς, καλοκαμωμένον, εὐκίνητον, ζωηρόν· ὁ μαρκέσιος ἠτένισεν αὐτὸ τρέχον μὲ κόμην κυματινομένην καὶ μειδίων εἰς τὸν πατέρα του.

— Ἄ! ἐφιθύρισε, θὰ ἔχω ἄράγε μετὰ δεκατρία ἔτη υἱόν ὡς αὐτόν;

Ἦτο δὲ ὅπως συγκινημένος, καὶ ὁ βαρόνος ἐνόμισεν ὅτι εἶδε τοὺς ὀφθαλμούς του λάμποντας ὡς ἂν ἐβράχησαν ἀπὸ δάκρυα.

— Θὰ τὸν ὀνομάσῃς Παῦλον, καὶ θὰ τὸν ἀναθρέψῃ ὁ κύρ Γρηγόριος· ἡ σύζυγός σου, ἡ ἀνεψιὰ τῆς Κ. Λαφάρ δὲν θὰ ἐναντιωθῇ.

Ὁ μαρκέσιος ἐνευσεν μελαγχολικῶς, ἐνῶ ὁ Παῦλος ἠσπάζετο τὸν πατέρα του, καὶ μετὰ ταῦτα προσέθετο·

— Πόσον γέρον θὰ εἶμαι μετὰ δεκατρία ἔτη!

Ἀλλ' αἰφνης μειδίαμα ἀπεδίωξε τὴν μελαγχολίαν καὶ ἐξωογόνησε τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ εὐγενοῦς.

— Μπά! ἀνέκραξε, θὰ μὲ φωνάζῃ πάππον του.

Καὶ ἐξηκολούθησε βλέπων ἀόριστως καὶ σκεπτικῶς εἰς τὴν ἄκρην τῆς δεινδροστοιχίας. Κώδων ἐκρούσθη καὶ πρηνὴς σωρὸς παιδίων συνηθροίσθη εἰς τὴν δεινδροστοιχίαν.

— Εἶναι ἡ ὥρα τοῦ μαθήματος τῶν μικρῶν, εἶπεν ὁ Παῦλος· ἔχομεν ἀκόμη ἐν τέταρτον.

Καὶ τῶνόντι οἱ μαθηταί, οἱ μεταξὺ ἑξ καὶ ἐννέα ἐτῶν, συνήχθησαν περὶ γυναικὸς, νέας κόρης, ὡς μικρὰ πτηνὰ περὶ τῆς μητρός των. Ἡ συνάθροισις αὕτη εἴλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ μαρκεσίου, ὅστις παρηκολούθησε διὰ τῶν βλεμμάτων τὸ χάριεν βᾶδισμα τῆς νέας ὅπως πρὸ μικροῦ εἶχεν ἀκολουθήσει τὰ ζωηρὰ βήματα τοῦ Παύλου. Πλὴν βλέπων αὐτὴν δὲν ἠσθάνετο πλέον τί ὀρισμένον καὶ ζωηρόν· εὗλεπε τὸ θέαμα ἐκεῖνο μὲ ἐνδιαφέρον ἀόριστον, μὲ μίγμα ἡδονῆς καὶ περιεργείας.

Ἡ νέα ἦτο ὡραία, ὡραιότατη μάλιστα, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ μαρκέσιος, καθόσον ἐκείνη ἐπροχώρει εἰς τὴν δεινδροστοιχίαν. Εἶχεν ἥθος σπανίας ἀγαθότητος καὶ γλυκύτητος· ἀλλὰ πρὸ πάντων ἡ χάρις τοῦ ὅλου προσώπου της προκατελάμβανεν ὑπὲρ αὐτῆς. Φαίνεται ὅτι ἡ ἐντελής αὕτη συμφωνία τῆς ἀναλογίας καὶ τῶν κινήσεων, ἥτις δίδει τὴν λεγομένην χάριν, εἶναι δειγμα ὡραίας ψυχῆς. Ἡ νέα εἶχε

πλουσιωτάτην καστάνην κόμην καὶ ἔφερε φόρεμα ἐκ φοιοῦ ὑφάσματος ἀπλουτάτου.

— Τί κάμνετε, Κ. Σοφία; ἡ κυρία δὲ Τορσίλ παραπονεῖται ὅτι δὲν σὲ βλέπει πλέον εἰς τὸν πύργον, εἶπεν ὁ βαρόνος.

Ἡ δὲ νέα ἀνταλλάξασα φιλοφροσύνας τινὰς μετὰ τοῦ βαρόνου εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς. Ὁ Κ. Κρεμὰν παρετήρησε τὴν ἁρμονικὴν γλυκύτητα τῆς φωνῆς τῆς, ὡς καὶ τὴν δροσερότητα τῶν ῥοδοχρόων παρειῶν τῆς, τὴν δροσερότητα ἐκείνην ἣτις εἶναι εἰς τὰ νέα πρόσωπα ὅπως ἡ ἐλαφρὰ πάχνη τῶν ὀπωρῶν, ὅταν κρέμονται ἀκόμη εἰς τὸ δένδρον καὶ ὅτε μόνον ὁ ἥλιος καὶ ἡ δρόσος τὰς ἡγγισαν.

— Εἶναι ἡ κόρη μου, Κ. μαρκέσις, εἶπεν ὁ κύρ Γρηγόριος μὲ πολλὴν μετριοφροσύνην, μὲ τὴν ὁποίαν ἐφαίνετο θέλων νὰ καλύψῃ τὴν μεγάλην του ὑπερηφάνειαν διὰ τὴν θυγατέρα του. Ναὶ εἶναι ἡ κόρη μου . . . καὶ εἰς τῶν διδασκάλων μου. Δηλαδή, διὰ νὰ εἶμαι δίκαιος, ὁ μόνος μου διδάσκαλος.

Ὁ μαρκέσις βεβηχίως εἶχε προκαλέσει τὴν ἀπάντησιν ταύτην δι' ἀκουσίας ἐρωτήσεως τοῦ βλέμματός του· ἀλλ' ἡ περιέργειά του μετεβλήθη εἰς ἀπορίαν καὶ ἀπεκρίθη εἰπὼν τὴν τετριμμένην ταύτην φράσιν·

— Ὡραία νέα!

Μετὰ τινὰς δὲ συμπληθητικὰς σκέψεις περὶ τοῦ σχολείου καὶ βραχεῖαν συνδιάλεξιν μετὰ τοῦ Παύλου, οἱ δύο εὐγενεῖς ἀπεχαιρέτισαν τὸν κύρ Γρηγόριον, καὶ ἀνεχώρησαν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ ἐξοχὴ εἰς τὴν ἐπανήρχοντο δὲν ἦτο μακρὰν καὶ ὁ καιρὸς εὐδιδος δὲν ἔππευσαν ἀλλὰ ἐπέστρεψαν πεζοί. Ὁ προπτορικὸς πύργος τοῦ βαρόνου Τορσίλ, μὲ τοὺς πυργίσκους καὶ τὸν ἐξώστην του φέροντας τὰ οἰκόσημα τῆς οἰκογενείας, ἔκειτο ἐπὶ λόφου κατὰφύτου καὶ ἐφαίνετο ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀγροτικῶν καὶ ἀπλῶν οἰκημάτων τῶν χωρικῶν ὡς βασιλεὺς μετὰ τῶν αὐλικῶν του. Καθ' ὁδὸν καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὁ μαρκέσις παρετήρει μετὰ θυμασμοῦ πόσον ὠραῖα ἦσαν αἱ τοποθεσίαι τῶν μερῶν ἐκείνων· ἀλλ' εὐκόλως ἔβλεπέ τις ὅτι τὸ πλεῖστον μέρος τῶν σκέψεων του ἐστρέφετο εἰς τὴν μεγάλην φροντίδα τῆς ζωῆς του.

— Λοιπὸν, εἶπε μετὰ μακρὰν σιωπὴν, ἡ νέα αὐτῇ, ἡ κυρία Σοφία, εἶναι φίλη τῆς κυρίας δὲ Σερί;

— Ἀνετράφησαν μαζῇ, ἡ κυρία δὲ Λαφάρ εἶναι ἀνάδοχος τῆς Σοφίας· εἶναι σχεδὸν τῆς αὐτῆς ἡλικίας. . . .

— Πῶς! τῆς αὐτῆς ἡλικίας; μὲ εἶπες ὅτι ἡ Κ. Σερί εἶναι εἰκοσιῆς ἐτῶν;

— Ναί· καὶ ἡ Σοφία εἶναι εἰκοσιπέντε.

— Εἰκοσιπέντε! ἐγὼ τὴν ἔδίδα μόλις δεκαῆς ἡ δεκαοκτώ!

— Ἡ ταπεινὴ καὶ μοναχικὴ ζωὴ τὴν ὁποίαν ζῇ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς τῆς καὶ ἡ ἡσυχία τῆς ἀγνῆς καρδίας τῆς τὴν διετήρησαν ὡς ἄνθος καλῶς προφυλαγμένον. Ἡξεύρεις ὅτι εἰς τὸ πρόσωπον ἀντανικλάται ἡ ψυχὴ.

Καὶ ἐπῆλθεν ἐκ νέου σιωπὴ. Μετ' ὀλίγον ὁ μαρκέσις ἐξηκολούθησεν.

— Καὶ ἡ νόμφη ὁμοιάζει τὴν κυρίαν Σοφίαν;

— Ὁχι, εἶναι ὅλως διαφορετικὴ, ἀλλ' εἶναι καὶ αὐτὴ ὠραία.

— Τότε, φίλε μου, εἰπέ με διατί ἐνῶ εἶναι εἰκοσιῆς ἐτῶν δὲν ὑπανδρεύθῃ;

— Διὰ τί σὺ ὁ ὁποῖος εἶσαι πενήντα δὲν εἶσαι ὑπανδρευμένος;

— ἔχεις δίκαιον. . . ἔλεγε λοιπὸν ὅτι ἡ Κ. δὲ Σερί καὶ ἡ Κ. Σοφία ἀγαπῶνται πολὺ.

— Ναί, ἴσως ὡς ἐκ τῆς ἀντιθέσεως τῶν χαρακτηρισμῶν των. Ἐπειτα ποῖος δὲν θὰ ἡγάπα τὴν Σοφίαν;

— Εἶναι λοιπὸν νοστιμιωτάτη;

— Ναί, καλὴ καὶ ἐνταυτῷ ὑγιής, ἀρωσιωμένη ἐκ φύσεως, ἔχουσα καρτερίαν ἄνευ λύπης, ἱκανὴ δι' ὅλα τὰ τοῦ πνεύματος ὅσον καὶ διὰ τὰ τῆς οἰκίας, διδάσκουσα ἐν ταύτῳ τοὺς νεωτέρους μαθητὰς τοῦ πατρὸς τῆς, οἱ ὅποιοι τὴν λατρεύουν, (ἐρώτησε τὸν Παῦλον ὁ ὁποῖος ἕως πρὸ δύο ἐτῶν ἀκόμη ἦτο ὑπὸ τὸν γλυκὴν ζυγὸν τῆς) καὶ διοικοῦσα τὸν οἶκον διὰ νὰ ἀνακουφίσῃ τὴν πάσχουσαν μητέρα τῆς. Καὶ ἀντὴν ἐβλεπε εἰς τὸν χορὸν! Ἰπῆγε πέντε ἢ ἑξ φορὰς εἰς διαφόρους λαμπροὺς γάμους τοῦ χωρίου. Ὅταν χορεύῃ νομίζεις ὅτι βλέπεις εὐτυχὲς παιδίον. . .

Ὁ μαρκέσις ἤρχισέ τινα φράσιν, ἐσταμάτησεν, ἔκοψε διὰ τῆς ῥάβδου τοῦ ὑψηλὸν χορτάριον, ἐστέναξε καὶ εἶπε· . . .

— Τότε, ἡ κυρία δὲ Σερί. . .

Ἀλλὰ δὲν ἐτελείωσε, διότι ἡ βχρονὴς Τορσίλ ἤλθεν εἰς συνάντησιν τοῦ συζύγου τῆς καὶ αὐτοῦ, ἐνῶ εἰσῆρχοντο εἰς τὴν δεινροστοιχίαν τοῦ πύργου.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΕΝ ΕΥΡΩΠῃ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚῃ.

1. Ἐν Σαξωνίᾳ πρὸ πολλοῦ χρόνου οἱ κάτοικοι ἅπαντες γινώσκουσι τὸ ἀναγινώσκειν καὶ γράφειν· κέκτηνται δὲ καὶ τινὰς ἀπολύτως ἀναγκαστικὰς γνώσεις· οὐδεὶς εὐρίσκεται παῖς καθ' ἅπαν τὸ βασίλειον, μὴ φοιτήσας ποτὲ εἰς σχολεῖον.